

עיתוני העולם הירבו השבוע לכתוב על „הרוח התוקפנית החדשה של חיל-האוויר המצרי“, על „ההוכחות הברורות לשיקומו ושיפורו של חיל-האוויר המצרי“ ועל החלטתו של נאצר להחליט את ישראל על-ידי התקפות-אוויר על ערים ישראליות. מה האמת בידיעות אלה? האם הן מבשרות תפנית בכושרם האווירי של המצרים וסכנה חדשה לישראל? על כך משיב פרשנו הצבאי של „העולם הזה“ ברישימה זו.

חלומים: להפציץ את תל-אביב

יש ברנו את אגדת עליונות חיל-האוויר הישראלי, צהלו השבוע שופרות התעמולה המצרית. היתה להם סיבה טובה לשמה. בפעם הראשונה מאז מלחמת ששת-הימים, חזרו ביום הראשון השבוע רביעיות של מטוסי קרב-הפצצה מצריים מדגם סוחוי 7 לחצי האי סיני, תקפו והפציצו מוצבים ישראליים, מבלי שאיבדו אף מטוס אחד ומבלי שנכנסו בקרב-אווירי עם טייסים ישראליים.

לא רק בעיני המצרים ומשקיפים זרים בקהיר, אלא גם בעיני ישראלים רבים, התקבל הרושם כי חל שינוי ביחסי הכוחות באוויר בין חילות-האוויר של ישראל ומצריים. עד כה היו רוב נסיונות והזירה המצרית מסתיימים בכישלון, אם לא בתבוסה מוחצת.

ונה, תוך שבוע אחד, הצליחו המצרים לתקוף מוצבים של צה"ל לאורך התעלה מבלי שנאלצו להתמודד עם מטוסי ישראלים, וההתמודדות שנערכה למחרת, ביום השני השבוע, הסתיימה ללא תוצאות עבור שני הצדדים, שבוע אחרי ששני מטוסים ישראליים הופלו, בפעם הראשונה, בקרבות-אוויר עם המצרים.

למרות שהפצצת המטוסים המצרית נמשכה שתי דקות בלבד וגרמה מספר אבדות מועט יחסית (הרוג אחד ושישה פצועים), היו לה השלכות מוראליות גדולות יותר.

והשאלה שהטרידה את הישראלים יותר מואת היתה: אם

הפער האיכותי אינו נובע מכמות המטוסים או מטיבם, אלא מכושרם האישי של הטייסים כבודדים. אבל רק אגדה היא שמטוס ישראלי הוא בלתי-פגיע, שהוא ייצא שלם מכל קרב-אווירי, ושניתן להקים בעזרת מטוסים מחסום אווירי על הגבול שאינו ניתן לחריה.

הסכנה היא בבריחה מן המציאות. כל מי שהורגל כי כל קרב אווירי בתעלה חייב להסתיים בכותרות-ענק בעיתונות הערב על מספר מטוסי האוייב שאבדו, ושוכח שמלחמה באוויר היא בכל זאת מלחמה ואינה תסריט ערוך מראש — דן את עצמו למצב של ניפון האשליות.

★ ★ ★

ל שום כך חובה להתייחס גם בצורה מציאותית לאיוב המצרי להפציץ את תל-אביב. מטרה זו הפכה, משום מה, למעין „אדיאה סיקס“ של הטייסים המצריים עוד לפני מלחמת ששת-הימים. איום בהפצצה כזו חוזר מדי פעם באופן ישיר או עקיף פנין מפיות מקפדי הצבא המצרי ומפי גמאל עבד-אל-נאצר עצמו. רק לאחרונה דיווחו כתבים זרים כי במיפוש של טייסים מצריים עם נשיאם הם נשבעו לו לסוס ולהפציץ את תל-אביב אם רק יטיל עליהם משימה זו.

ככלים העומדים לרשותם יכולים המצרים לתכנן מיבצע כזה. יש ברשותם כמות מספיקה של מפציצים. אולם

בצל המיגים למרות שאיבדו למעלה מ-30 מטוסים בקרבות-אוויר מאז מלחמת ששת-הימים, סומכים המצרים על יתרונם הכמותי במטוסים, כדי להמשיך ולאיים על ריכוזי אוכלוסייה בישראל.

מאשר לצאת לטיסה ארוכה של מפציצים כבדים ואיטיים יותר. אין ספק שהמצרים יודעים זאת. לשם איום על המרכזים העירוניים של ישראל הם זקוקים לבסיסים קרובים יותר, שיאפשרו להם גיחה ותורה מהירות. לבסיסים כאלה קיימים מחוץ למצריים — בירדן, בסוריה או בלבנון. אין להוציא מכלל אפשרות שבמצב מטוסיים, באחד השלבים של ההסלמה, אמנם ינסו המצרים לנצל בסיסים כאלה לשם תקיפת מסרות אורחיות בישראל. אולם אם יעשו זאת, הם יודעים שסירוש הדבר מהלומות-תגובה על המר-כזים האורחיים של אותן המדינות שסיפקו את הבסיסים ובמצרים עצמה, שמרכזיה נמצאים בטוחת המטוסים הישראליים. בקיצור: מלחמה טוטאלית.

★ ★ ★

א ב השתנה משהו בחזית התעלה בשבועות האחרונים הרי השינוי חל דווקא בחיל-האוויר הישראלי. הוא הפך לשותף פעיל במלחמה. אם עד כה היה מעין שותף סמוי, שנקרא להתערב רק במקרים חריגים, כדי למנוע גיחות לצרכי צילום וסיור או הפגנות-כוח של המצרים, הרי לאח-רונה הוטלו עליו משימות מיבצעיות שוטפות ויומיומיות. כתוצאה מפעילות זו נאלץ גם חיל-האוויר המצרי לצאת למיבצעים שקודם לא הוטלו עליו. העובדה שהמצרים עושים היום דברים שלא עשו קודם, אינה אמת-מיבחן. המיבחן הוא באיזו מידה של כושר ויעילות הם מבצעים משימות חרשות אלה. ובכתיבה זו הם לא גילו שום דבר חדש שלא היה ידוע אודותיהם.

מכניס נאצר את חיל-האוויר שלו למיבצעים שנועדו להעלות את מוראל חייליו. הוא עצמו מברך אישית את הטייסים שהשתתפו במה שנראה בעיניהם כנצחונות המבשרים מיפנה.

המרחק בין בסיסי ההמראה שלהם לבין המטרה, נותן שהות התראה ממושכת די הצורך לחיל-האוויר הישראלי, כדי להי פוך נסיון כזה למיבצע התאבדות המוני של המצרים.

יכול להיווצר מצב שלמרות ההגנה האנטי-אווירית, למרות טילי ההוק ולמרות המחסום של מטוסי חיל-האוויר הישראלי, יצליחו מפציץ או שניים להסתנן עד למטרה, אבל ה- מחיר שיהיה על המצרים לשלם עבור נסיון כזה יהיה כה כבד, שיהיה זה טירוף מצידם לנסות.

משהו אחר לגמרי הוא הלונק מספר מפציצי סוחוי 7 מי בסיסים הנמצאים במרחק דקות טיסה מסורות התעלה, לגיחות-פתע קצרות על מעוזי התעלה בשיטת „נעז-וברת“.

נאצר וטייסי כדי להתגבר על בעייתו ה- עיקרית של הצבא המצרי — החשש מפני העליונות של „הסופרמן“ הישראלי —

הם מסוגלים לחצות את תעלת-סואץ, מה מונע מהם להגשים את איומם החוזר ונישנה להפציץ את תל-אביב?

★ ★ ★

ה עובדה שהמצרים חוזרים ומצהירים מדי פעם על „שבירת האגדה“ רק מחזקת את עצם האגדה שהם מאמינים בה, שלא ניתן להתמודד עם טייסי חיל-האוויר הישראלי. הצרה היא שגם ישראלים לא מעטים נוטים להיות פס לאגדה המצרית.

יש להבדיל באופן ברור בין אגדה למציאות. המציאות היא שכושרו ויכולתו המיבצעית של חיל-האוויר הישראלי גדולים לאין שיעור מאלה של חיל-האוויר המצרי.